

čevju. Fabjan se je vračal z dopusta k vojakom v Sisek. Na postaji Devica Marija v Polju je stopil iz vlaka. Iz vagona je skočil na vzporedni tir, po katerem je ravno tedaj privozil brzovlak. Lokomotiva ga je tresčila ob vagon potniškega vlaka in je obležal radi počenja lobanje na mestu mrtev.

Obiralci hmelja imajo polovično vožnjo. Z odlokom generalnega ravnateljstva železnice G. d. št. 57.683-40 z dne 27. julija je tudi letos odobreno obiralcem hmelja v dravski banovini znižanje vozne cene na železnici za polovico. Ta ugodnost velja od 1. avgusta do vključno 30. septembra, in sicer od vseh postaj do vseh postaj, ki se nahajajo na ozemlju ljubljanskega ravnateljstva, a samo za potovanje v potniških in mešanih vlakih. Ob povratku morajo imeti potniki »objavo« na ime, izdano od hmeljarske zadrage v dravski banovini, v kateri je potrjeno, da so dopotovali zaradi zaposlitve pri obiranju hmelja. Ta »objava« mora biti potrjena od občine ali policijske oblasti, da je bil njen lastnik v resnici zaposlen kot obiralec hmelja. Na obrazcu K 13 ni potrebno potrdilo v razdelku »Potvrda priredljivega odbora o udeleževanju na prireditvi«. Vsak potnik, ki želi uporabiti to vozno olajšavo, si mora pred odhodom pri potniški blagajni vstopne postaje poleg cele karte za progo od svoje vstopne postaje do tiste namembne postaje, do katere želi potovati, kupiti še žel. obrazec K 13 (cena 2 din). Potnik se mora s karto, kupljeno za odhodno vožnjo, obrazcem K 13 in z zgoraj omenjeno »objavo« brezplačno vračati samo po progi, po kateri je bil dopotoval, ali po krajši progi. Potnik, ki bi se vrnil po daljši progi, ne more pri povratku uporabiti vozne olajšave. Pred nastopom povratne vožnje si mora potnik štati pri potniški blagajni žigosati obrazec K 13. Potnik, ki hoče uporabiti to vozno olajšavo, ne sme ne pri odhodu, ne pri povratni vožnji vožnje prekiniti. Potniki naj se izrecno opozorijo, da ne smejo ob prihodu na namembno postajo oddati vozne karte, ker jim odhodna karta služi za povratno vožnjo.

Nemški vremenoslovski balončki pristajajo na Slov. Štajerskem. Zadnjič smo poročali, da izpušča nemška vremenoslovska postaja v Lindbergu balončke z vreme opazovalnimi aparati in s prošnjo, da pošljejo najditelji te aparate nazaj v Lindberg. Od teh balončkov jih je že bilo nekaj najdenih v zadnjem času po raznih krajih Slov. Štajerske, zanešenih od najditeljev na okrajna glavarstva, ki so vrnila opazovalne aparate Nemčiji. Pred nedavnim je našel tak balonček pri Sv. Primožu nad Muto posestnik Rudolf Pušnik. Zopet

drugi balon je našel posestnikov sin Avgust Herič v gozdu pri Kamnici v okolici Maribora. Na tretji nemški balonček je naletel v Bukovcih na Dravskem polju lovski paznik Blaž Toplak.

Jablan v cvetju. V bližini nove turbinske žage lesnega trgovca Antona Böhma pri Vuhredu je sedaj v polnem cvetju mlada jablan, ki je tudi spomladi cvetela.

Nova izdaja živinskih potnih listov. Finančni minister je odločil, da bo dal s 15. avgustom v promet nove živinske potne liste s povečano ceno za izdelavo od 10 na 20 par. Zato bo znašala prodajna cena skupno s takso 0,40, 0,70 in 1,20 din. Doslej veljavni živinski potni listi po 0,30, 0,60 in 1,10 din ostanejo v veljavi vse do njih porabe.

DR. KAPRALOV, MARIJA SNEŽNA, se je vrnil z dopusta in zopet redno ordinira. 1117

Požari

V št. Vidu pri Grobelnem je izbruhnil ogenj v kozolcu posestnika Antleja. Poslopje je zgorelo s 100 stoti sena, mnogo žita in z raznim gospodarskim orodjem. Škode je 80.000 din in je le delno krita z zavarovalnico. Med gašenjem se je nekdo priklatil v hišo in ukradel iz sobe 5200 din, uro in lovsko puško. Obstoja sum, da je bil ogenj podtaknjen in da je izvršil tatvino požigalec.

Na župnijskem poslopju v Kamnici pri Mariboru je uničil požar del strehe. Nesrečo so opazili že ob izbruhu in so jo po možnosti omejili.

V Mirni vasi pri Trebelnem na Dolenjskem je udarila med nevihto strela v hišo posestnika Fr. Pungartarja. Prišla je skozi okno in obžgala gospodarja, ki je sedel za mizo pri obedu s svojo družino. Obžgala ga je po vsem telesu in ga vrgla ob končnico postelje s tako silo, da je obležal s polomljenimi rebri. Otroci so zbežali iz hiše in so začeli klicati na pomoč. S slamo krita domačija je bila hitro v objemu plamenov. Rešili

so živino. Škode je 80.000 din. Gospodarja so prepeljali v bolnišnico v Novo mesto. Pungartarjeva družina je tem huje prizadeta, ker je pred nekaj meseci umrla mati.

Dva brata okradena. Brata Anton in Jožef Majster iz Sp. Boča nad Selnico ob Dravi sta bila na gostiji. V njuni odsotnosti so jima odnesli iz stanovanja vlomilci vso obleko, obutev, perilo in posteljnino. Škoda znaša več tisoč dinarjev. Oročniki so prijeli 40 letnega viničarja Rudolfa Kosa, ki je priznal, da je izvršil vlom v družbi znanega vlomilca Alojza Flajšerja, katerega še oblast zasleduje.

Štirikrat zaboden, ker je posredoval v prepiru. V mariborsko bolnišnico so spravili s štirimi zabodljaji 25 letnega čevljarskega pomočnika Mihaela Drobnjaka iz Sp. Dobra pri Mariboru. Ker je posredoval v nekem prepiru, ga je neznanec štirikrat zabodel in ga poškodoval na glavi, hrbtu ter roki.

Podlegel poškodbam pri napadu. Na železnem pri Veliki Pirešici v celjski okolici so napadli fantje 47 letnega dninarja Martina Mirnika z železnega, ko je bil na poti k sosedu. Po napadu je bil oddan s prebito lobanjo v celjsko bolnišnico, kjer je podlegel poškodbam.

Velik vlom sredi Ljubljane. V Ljubljani na Aleksandrovi cesti je bilo vlomljeno v stanovanje zdravnika dr. Alberta Trtnika. Vlomilec se je poslužil za dejanje čas, ko je odšel zdravnik s svojo družino na sprehod med 14. in 22. uro. Odnesel je zlatnine za 52.750 din in gotovine 1300 din.

Ubijalec obsojen na dve leti ječe. 31 letni delavec Janez Bratuša iz Sp. Kostrivnice je udaril v prepiru pri gostilni svojega brata v Kostrivnici dne 2. junija Jurija Furmana najprej z lato, nato pa še s kolom večkrat po glavi. Udarjeni je podlegel poškodbam v celjski bolnišnici. Janez Bratuša je bil obsojen sredi minulega tedna od celjskega okrožnega sodišča radi uboja na dve leti težke ječe.

Blagoslovitev in otvoritev nove ceste na Pohorje

Nova pohorska cesta, koje zgodovino je objavil »Slov. gospodar« zadnjič, je bila v nedeljo, 4. avgusta, slovesno blagoslovljena od prevz. g. škofa dr. Ivana Tomažiča in otvorjena po banu dr. Marku Natlačenu. K pomenljivi slovesnosti so se pripeljale najbolj odlične osebnosti iz Maribora, okolice in tudi ljubljanski župan dr. Jure Adlešič se je udeležil. Ob desetih dopoldne so se zbrali ob pričetku nove ceste v Reki pri Hočah nad gostilno Lebe poleg že imenovanih dveh najvišjih predstavnikov naše banovine škofa in bana: oba okrajna načelnika dr. Ellec in dr. Ši-

ška, zastopnik mariborskega mestnega poveljnika polkovnik Kilar, mariborski župan dr. A. Juvan, senator dr. Schaubach, predsednik Prosvetne zveze dr. J. Hohnjec, konjiški okrajni načelnik dr. Farčnik z arhidijakonom Tovornikom, domači g. župnik in dekan Sagaj, ljudske množice s šolsko mladino. Sprejem g. bana, prevz. g. škofa in odličnikov je bil ob pričetku ceste. Dobrodošlico so izrekli po predlagani udanostni brzojavki kralju in po pozdravnih brzojavkah slovenskima ministroma dr. Korošcu in dr. Kreku g. predsednik okrajnega cestnega odbora Franjo Žebot, domači

»Erik, ali ne bo stvar preveč nevarna?« je z resnično zaskrbljenostjo vprašal Walser.

»Upam da ne. Sicer pa ne mislim na to, kaj bi moglo priti. Zadeva je tako važna, da je vredna tudi velikih naporov, celo smrtne nevarnosti. Upam, da bo naša živina nekaj tednov varna, medtem pa se bodo razmere nekoliko drugače zasukale.«

Švicar je nekaj časa zrl v mladeniča. Nazadnje je vprašal:

»In Marija?«

»Kaj misliš s tem?« je na videz brezbrizno vprašal Erik.

Walser se je čudil. Nekam v zadregi je zamomljal:

»Ko sem bil pred tremi meseci tu, sem opazil, da si ti...«

Mladenič je za trenutek prebledel in zamahnil z roko.

»Pusti to! Zdi se mi, da si preveč videl. Sicer pa je gospodična Marija na tvojem domu; svoja brata je obiskala.«

»Res? Potem moram hiteti!«

»Le podvizaj se! Doma boš našel gosta.«

»Koga?«

»Nekega Rogerja, ki je Marijin prijatelj.«

Švicar je začudeno odkimal.

»Nisem še slišal o njem.«

»Prej jaz tudi ne.«

»Je mlad?« je zaskrbljeno poizvedoval starec.

»Mlad in nekam skrivnosten. Dobro si ga ogledaj!«

»Dobro si bom zapomnil njegov obraz. Gotovo je izakega mesta.«

»Da, iz Crucera.«

Walser je nekaj časa molčal. Erik je opazil, da ga nekaj teži. Kmalu je doznal, kaj. Starec je z neodločnim glasom zamomljal:

»Marija bi bila žena, da si boljše ni mogoče želeli.«

Erik se je trpko nasmehnil in dejal:

»Tudi jaz sem tako mislil... Kaj hočemo, če se njeno srce za drugega ogreva... Z Bogom!«

Zaklical je konju in zdiral.

Walser si je gladil sivo dolgo brado in zrl za mladeničem. Njegov obraz je zdaj rdel, zdaj temnel. Po glavi so se mu podile težke misli. Čez čas je vzpodbodel konja in naglo odjezdil proti domu.

Erik si je spotoma premislil. Ni jezdil domov. Zavil je v stransko ulico in se po ovinkih vrnil k Brienovi gostilni. Konja je zunaj privezal in se podal pri stranskih vratih v hišo.

Prišel je v tisto sobo, v kateri so popivali živinorejci in popotniki, ki so se le za kratek čas ustavili, potem pa nadaljevali svojo pot. Soba je bila zelo preprosta. Poda ni bilo. Oprema je bila stara, polomljena. Mize niso bile pokrite. Stoli so se majali in marsikateri pivec se je nenadoma znašel na tleh. A vse to ni kvarilo dobrega razpoloženja.

(Dalje sledi)

povlekli skozi pripravljene luknjice, je bil kakšen trn, kakor nam kažejo najdbe v pradednih grobovih na Angleškem. V Dordogni so poleg mnogih košenih rezbarij našli spet košene igle vseh mogočih oblik. Takšne so našli tudi v Švici. Mnoge izmed teh priprostih igel še niso imele ušes, temveč samo vrez na močnejšem koncu, da nit ni zdrsnila ob oglu. Pozneje so ljudje začeli izdelovati bronaste in železne igle, še dolgo pa so se ohranile igle iz ribjih kosti. Eskimi in drugi priprosti narodi jih uporabljajo še danes.

Nedavno je v Cincinnati v Ameriki umrla bogatašinja, ki je vse življenje zbirala — postelje. Šestnajst hiš je bilo polnih šare njene zbirke.

g. dekan Sagaj in domači g. župan Verdnik. Dekleta so ponudila po stari navadi g. banu kruh ter sol, hočki pevci so zapeli, gasilska godba je igrala in topiči so grmeli številnim zbranim v pozdrav.

Prezrv. g. škof dr. Tomažič je po uvodnem govoru opravil ob asistenci gg. stolnega kanonika dr. Mirta in dr. žagarja blagoslovitveni obred. Ko je bil končan cerkveni obred, je spregovoril g. ban in se je zahvalil vsem, ki so cesto delali in jo tudi srečno dokončali. Izrazil je željo, da bi pripomogla nova cesta do boljšega stanja pohorskega prebivalstva in da bi vsi, ki bodo hodili po novi razgledni cesti, se vžgali v ljubezni do naše domovine in njenih lepot. Nato je prerezal g. ban trak, ki je zapiral cesto, in jo proglasil za odprto. Kakor hitro je bila cesta predana prometu,

so izročili zastopniki občin, po katerih teče cesta, g. banu v priznanje zahvale diplome častnega občanstva.

Enako diplomo je izročil banu načelnik okrajnega odbora Franjo Žebot, pod čigar načelstvom je gradnja nove ceste najbolj napredovala in bila dokončana.

Sledili so še govori zastopnikov planinskih in tujsko-prometnih organizacij, nakar se je pomaknila dolga vrsta avtomobilov proti vrhu, kjer se je zbrala pred cerkvijo sv. Areha ti-sočglava množica, ki je čakala na sv. mašo, katero je opravil zunaj na prostem z nagovorom prezrv. g. škof dr. Ivan Tomažič. Službo božjo je ganljivo povzdignilo ljudsko petje s sodelovanjem pevskega zbora »Maribor« pod vodstvom g. kapelnika Jan. Ev. Gašpariča.

Po svetu

Duhovništvo v sovjetski Rusiji še ni uničeno. Sovjetske oblasti že od vsega početka nasprotujejo duhovništvu vseh veroizpovedi. To nasprotovanje ne obstoja samo v ukrepih zoper svobodno delovanje duhovščine in zoper vse svoboščine ter pravice cerkva, marveč se večkrat stopnjuje do krvavega preganjanja. Na stotine in tisoče duhovnikov so zaprli, brez sodnega postopka obsodili, poslali v pregnanstvo ali pa usmrtili. Kar jih je ostalo doma, so vsi pod najostrejšo kontrolo policijskih oblasti, brez vseh pravic za življenjska sredstva, brez hrane, brez obleke. Pričakovati je bilo, da bo duhovništvo v Rusiji sploh prenehalo. Ta nada brezbožnikov pa se ni izpolnila. Duhovništvo se obnavlja, čeprav ni v Rusiji ne bogoslovnih šol ne semenišč. To neprestano obnavljanje prihaja iz vrela žive vere v Boga, ki še vedno teče med ruskim ljudstvom. Tega vrela ni moglo zamašiti krvavo preganjanje, ne sovražni oblastveni ukrepi zoper vero in bogoslužje in tudi ne brezbožniška propaganda. Nova ruska duhovščina bi se mogla razdeliti v tri dele. Nekateri duhovniki opravljajo telesna, ročna dela ter se mešajo med delavce; ker dobro poznajo marksistično-komunistične nauke, se spuščajo v znanstvene razgovore z brezbožniki ter uživajo radi svojega znanja in poguma velik ugled. Drugo vrsto tvorijo potujoči duhovniki, ki hodijo od vasi do vasi, od mesta do mesta ter oznanjajo Kristusove resnice in delijo sv. zakramente. Ljudje jih spoštujejo radi njihove verske gorečnosti ter jim dajejo hrano. V tretjo vrsto spadajo vaški duhovniki, ki so ljudstvu ne samo dušni pastirji, marveč tudi zdravniki in svetovalci kmetom.

Njihova neomajna vera in vdanost Kristusu, njihova ljubezen do ljudstva, njihova požrtvovalnost in neustrašenost pred smrtjo vzbuja ne samo občudovanje, temveč ima tudi velik vpliv na ljudske množice. To tudi ugotavlja boljševiško mladinsko glasilo »Komsomolskaja pravda«, ki toži nad kulturno premočjo duhovščine.

Potujoče kapelice. Vsak dan je namenjen v božjo čast in naše zveličanje. Cerkev pa nas gotovo dni posebno spominja na Boga in na to, kar je potrebno, da se udeležimo milosti odrešenja. To je pomen nedelje kot Gospodovega dne in od Cerkve zapovedanih praznikov. Prva cerkvena zapoved velevala, da posvečujemo zapovedane praznike, druga pa, da smo ob nedeljah in zapovedanih praznikih pobožni pri sveti maši. To je dolžnost vsakega kristjana in to mu tudi mora biti ob nedeljah in praznikih prva skrb. Kjer vlada med ljudmi živa vera, se prazniki vestno posvečujejo. Ne neugodno vreme, ne velika oddaljenost od cerkve ne more vernih kristjanov zadržati, da ne bi izpolnili te svoje glavne nedeljske dolžnosti. Tako je tudi med Slovaki bila stara tradicija (izročilo). V novejši dobi se kajpada opaža ponekod v tem pogledu opuščanje, ki ga povzroča verska mlačnost. Zato pa ne bo odveč, da pokažemo na primer vnetih katoličanov v Zedinjenih državah Severne Amerike. Ker so katoličani raztreseni po raznih krajih in ponekod v takšni manjšini, da si ne morejo ne zgraditi ne vzdrževati lastnih cerkva, jim omogočajo izpolnjevanje nedeljske dolžnosti potujoče kapelice. Te kapelice so namočene na avtomobilih, ki ob nedeljah in praznikih vozijo od kraja do kraja, kjer je kaj

Kratke tedenske novice

Zadnja nedelja so pretekla štiri leta, odkar je na Grškem ministrski predsednik general Metakias.

Ta teden bodo pričela pogajanja med Romuni, Bolgari in Madžari za ureditev vprašanja bolgarskih zahtev v Dobrudži in madžarskih na Sedmograškem.

Francozi pravijo, da znašajo njihove izgube v tej vojni milijon in pol ubitih ter ranjenih. To francosko ugotovitev pobijajo Italijani, ki trdijo, da je to nemogoče, ker so izgubili Nemci po lastnem priznanju od prvega dneva ofenzive na zapadu, 10. maja, do premirja s Francijo celokupno 150.000 mož. Francozi so se le branili in je nemogoče, da bi bili več izgubili kot pa Nemci, ki so napadali.

Pri Canajogu med Clevelandom in Pittsburgom v Severni Ameriki sta trčila 1. avgusta tovrni vlak in motorni vagon. Ubitih je bilo 41 popotnikov.

Te dni bo dograjena vodna cesta, ki bo spajala reki Dnjester in Bug na Ruskem. Prekop je dolg 202 km in omogoča vodno pot iz Črnega v Baltičsko morje.

Obravnava proti glavnim vojnim krivcem na Francoskem bo začela 8. avgusta.

Med Vatikanom in Nemčijo bodo pričela pogajanja za ureditev položaja katoličanov v od Nemcev zasedenih državah.

Med Anglijo in Japonsko raste nasprotje od dne do dne. Japonci so začeli z aretacijami Angležev na Japonskem, Angleži jim odgovarjajo z zapiranjem japonskih državljanov v območju angleškega vladarstva.

Japonci zahtevajo, da se jim dopusti v francoski Indokiniji ureditev lastnih letalskih in pomorskih oporišč, ki bi naj omogočila japonski armadi, da se vojna s Kitajsko čimprej konča.

Hitler se je vrnil dne 4. avgusta zopet v Berlin, kjer se je razgovarjal z maršalom Göringom, z vrhovnim poveljnikom nemške vojske generalom Brauchitschem in z zunanjim ministrom von Ribbentropom.

Italija stopa vedno bolj v ospredje s svojimi zahtevami po Palestini in predvsem po Jeruzalemu.

Po ruskem mnenju se bo razširila sedanja evropska vojna v svetovno, ker posedajo nekateri evropske države, ki so premagane, ogromno kolonialno posest.

Ameriški senatni odbor je 5. avgusta z 12 proti 3 glasovom sprejel uvedbo obvezne vojaške dolžnosti v Zedinjenih državah. Na predlog vojnega ministra bo vpisanih za vojaško službo 42 milijonov mož od 18. do 54. leta.

Nemški bombniki so vrgli v zadnjih štirih tednih na Anglijo skupno 7000 bomb vseh vrst. Angleži jim — po poročilih angleških časopisov — vračajo s petkratno vsoto.

Pred kratkim je bil v vzhodni Turčiji v okrožju Jozgadu potres, ki je porušil okrog 1000 hiš in zahteval nad 1200 človeških življenj.

Na železnici med Kalkuto in Dacca v angleški Indiji je iztiril potniški vlak. Ubitih je bilo 30 popotnikov, 70 pa ranjenih.

Postelja iz kristala. Najdražja postelja, kar so jih kdaj napravili, je bila tista, ki jo je pred sto leti ruski car podaril perzijskemu šahu. Bila je vsa iz kristala in okrašena s sijajnimi srebrnimi ornamentami. Stopnice iz modrega stekla so vodile do te razkošne postelje, ki je spadal k njej tudi vodometa z dišečo vodo. V razsvetljenem prostoru se je postelja bliskala, kakor da je sestavljena iz samih diamantov.

Tatinski milijonar. v rumunskih brzdavkah je v zadnjih časih izgledal nenavadno mnogo brisač. Tatu so končno prišli in so ga spoznali v splošno presenečenje z znanega rumunskega multimilijonarja, ki se je vozil vsak dan z vlakom, da je v njih kradel brisače. Stroški za vož-

Mogočni Jurij

Povest iz domačih hribov

*

Trezika je zatajila, da je imel Končnik s posli večne križe in da je zaradi tega bilo marsikaj narobe. Prav zadnji čas si je najel za gospodinjo neko starejšo žensko, ki je rada pila. Babnica je bila napol pijana in je bolnemu otroku dala zvečer žganja piti, da bi imela ponoči svoj mir pred njim, in tako je dekle nenadno in naglo umrlo. To vse je Tilka izvedela šele pozneje. — Zdaj je iztrgala desnico iz Trezkinih rok in vprašala razburjeno:

»In moj Tonček, kaj je z njim?«

»Temu menda ni hudo,« je Trezika oklevala z odgovorom. »Nekaj bolehen je zadnje dni. Davi je bil Končnik tu v mestu, je prišel po zdravnika.«

»Ježeš Marija, Tonček bo tudi umrl,« je zajokala Tilka, »vse bo prišlo nadme.«

»Ne, ne, Tilka, najhuje si tudi ne smeš misliti. Otroku je treba le dobre postrežbe. Končnik je bil davi tudi pri meni in me je vprašal, če bi mu ne vedela za kako zanesljivo žensko, ki bi mu šla gospodinjit.«

»Jaz pojdem, samia bom stregla otroku,« je rekla Tilka odločno; »tega mi ne sme braniti.«

»Jurij ti gotovo ne bo branil; še vesel bo, če boš

15 prišla. Saj me je vprašal danes, ali nič ne vem o tebi. Ni več tako mogočen kakor včasih, je postal bolj pohleven.«

»Z njim nočem imeti opravkov. Le otroka hočem videti in mu streči. Še danes pojdem tja, zdaj takoj.«

»Za božjo voljo, Tilka, nikar se ne prenašli! Danes je že prepozno — saj se bo že kmalu jelo mračiti. Jutri jutraj se lahko odpelješ s sedmim vlakom do Podklanca; od tam imaš le pol ure na Ledine. Na Ledinah ali pa pri Ledineku se pravi tam.«

Trezika je morala Tilko po vsej sili zadrževati, da se je dala pogovoriti in je ostala čez noč v mestu. Govoriti z njo pa ni bilo več mogoče. Ne besede ni bilo od nje in če jo je Trezika kaj vprašala, je odgovorila čisto zmešano. Trezika jo je povabila, naj pri nji prenoči, pa ni hotela, ampak je šla k Orlu prenočevat. Tu si je naročila večerjo, pa se je je komaj dotaknila. Nato je dejala gostilničarki, da pojde drugo jutro na kratko pot in da se bo šele čez kak dan ali morda šele čez kak teden vrnila; s seboj bo vzela le mali kovčeg, velikega pa bo pustila tu. Potem je plačala, kar je bilo, in je šla v svojo sobo.

VIII.

Ledinekova kmetija ali — kakor so ljudje rekli — »na Ledinah« je bila lepa domačija nekoliko v hribu. Širna polja in travniki so se razprostirali po položnem